

Uppföljning efter svår preeklampsi - Primärvård

Författat av: Helena Borenäs, MLA Område Örebro öster

Berett av: Medicinska rådet

Bakgrund

Kvinnor som haft graviditetsinducerad hypertoni och preeklampsi som **inte** klassificerats som svår, uppmuntras att kontrollera sitt blodtryck årligen. Enligt SFOG 2019 är kunskapen om fördelar med screening och intervention av kardiovaskulära och riskfaktorer bristfällig. Ingen remiss skickas till vårdcentralen.

Kvinnor som har haft preeklampsi som klassificerats som **svår**, eller tidig preeklampsi rekommenderas aktiv uppföljning årligen pga den kraftigt förhöjda risken för framför allt hjärtkärlsjukdom. En studie från Lunds universitet 2024 visade att orsaken är att kärlen drar ihop sig och att det sker en destruktion av blodkärlens endotelceller. Dessa kvinnor löper en ökad risk att utveckla hjärtkärlsjukdomar, hypertoni, typ 2 diabetes och stroke senare i livet. Enligt SFOG 2019 är risken för kardiovaskulär sjukdom 12-15 ggr ökad första året postpartum och 10 ggr högre 10 år efter graviditet med hypertoni. Överdödlighet med 1,65 (alzheimers sjukdom, diabetes, ischemisk hjärtsjukdom och stroke). Kan kvinnan återgå till pregravid vikt inom ett år ses stor vinst. Normalt BMI lyfts fram som mål. Den rapporterade högre risken för kardiovaskulär sjukdom hos tidigt debuterande och /eller svår preeklampsi motiverar remiss till VC för kontroll, där uppföljning och riskvärdering får tolkas i det närmaste som sekundärprevention.

Handläggning

Kvinnan kallas på ett första besök till läkare för information om risker och uppföljning. Vid besöket tas prover relevanta för riskvärdering (välj provtagningsgrupp ”nydebuterad hypertoni”), blodtryck och riskbedömning enligt SCORE2. Med hänsyn tagen till den kraftigt förhöjda risken rekommenderas åtgärd om kvinnan befinner sig på risknivå ”gul”.

Därefter följs kvinnan aktivt och årligen med provtagningstid, informationsblad och egenkontroll av blodtryck. Om kvinnan inte har tillgång till egen blodtrycksmätare finns blodtrycksrum alternativt kontroll hos sköterska att tillgå.